

Subsidieregeling lokale aanpak woningisolatie Rozendaal 2025-2027

Burgemeester en wethouders van Rozendaal;

- Gelet op titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht;
- Gelet op artikelen 2 en 3 van de Algemene subsidieverordening Rozendaal 2023;
- Gezien het besluit om middelen ter beschikking te stellen voor de subsidieregeling middels de SPUK Lokale Aanpak Isolatie van het Nationaal Isolatie Programma "lokale aanpak isolatie Rozendaal";

BESLUITEN

Vast te stellen:

SUBSIDIEREGELING LOKALE AANPAK WONINGISOLATIE ROZENDAAL 2025-2027

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

1. *Aanvraag*: het door aanvrager digitaal of schriftelijk ingediende verzoek aan burgemeester en wethouders om verlening van subsidie ingevolge de subsidieregeling aanpak isolatie bestaande woningen Rozendaal;
2. *Aanvrager*: de eigenaar-bewoner van een bestaande woning in de gemeente Rozendaal die een subsidieaanvraag doet in de zin van deze regeling
3. *College*: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rozendaal;
4. *Doe-het-zelf maatregel*: maatregel die de eigenaar-bewoner zelf, zonder tussenkomst van een bedrijf, in de woning aanbrengt.
5. *Eigenaar-bewoner*: de natuurlijke persoon die volgens de kadastrale gegevens eigenaar is van een bestaande woning en die volgens de gemeentelijke basisregistratie is ingeschreven op het adres van de bestaande woning (of hier direct na renovatie het hoofdverblijf heeft);
6. *Energielabel*: een energielabel zoals geregistreerd op www.energielabel.nl/Woningen/zoek-je-energielabel;
7. *Energiezuinige ventilatiemaatregelen*: het voor de eerste keer aanleggen van een systeem voor een CO₂-gestuurde ventilatie of het voor de eerste keer aanleggen van een systeem voor balansventilatie met warmteterugwinning met een rendement van ten minste 80%;
8. *ISDE*: Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland;
9. *Maatregel*: Isolatiemaatregel die voldoet aan de voorwaarden van de SPUK Lokale Aanpak Isolatie (zie Bijlage 1), die wordt uitgevoerd aan een bestaande woning om het aardgasverbruik te verminderen en die kan worden gefinancierd op grond van deze regeling;
10. *NVI*: landelijke aanpak Natuurvriendelijk Isoleren van de ministeries van VRO en LNV, het Inter-Regionaal Overleg, de provincies en de Vereniging Nederlandse Gemeenten;
11. *Slecht geïsoleerde woning*: een woning met energielabel D, E, F, G of in een vergelijkbare energetische staat, waarin twee of meer van de volgende bestaande bouwdelen niet of slecht geïsoleerd zijn: (1) de vloer en/of bodem (2) de gevel, waaronder de spouwmuur (3) het dak, de zoldervloer en vliveringvloer (4) de ramen (glas);
12. *Slecht geïsoleerd bouwdeel*: een bouwdeel dat niet voldoet aan de huidige isolatie-eisen. De isolatiewaarden van slecht geïsoleerde bouwdelen zijn te vinden in de voorwaarden van de Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie;
13. *REL*: Regionaal Energieloket;
14. *SPUK Lokale Aanpak Isolatie*: Specifieke Uitkering (SPUK) vanuit het Nationaal Isolatie Programma van het ministerie van Binnenlandse Zaken voor gemeenten. Deze regeling is beschikbaar voor het financieren van lokale isolatieprogramma's van gemeenten, en bedoeld voor het verbeteren van slecht geïsoleerde woningen van eigenaren die moeite hebben hun woning te verduurzamen;
15. *WOZ-waarde*: de Waardering onroerende zaken (WOZ)-waarde van een woning, zoals is vastgesteld volgens de wet WOZ en is te raadplegen op www.wozwaardeloket.nl.

Artikel 2 Doel subsidieregeling

Met deze regeling ondersteunt de gemeente Rozendaal woningeigenaren financieel bij het isoleren van hun slecht geïsoleerde koopwoning met een WOZ-waarde die beneden het gemiddelde in de gemeente ligt. De gemeente Rozendaal wil in 2050 energieneutraal zijn. Het doel van deze regeling is het stimuleren van eigenaren-bewoners om hun woning te verduurzamen door het toepassen van isolatiemaatregelen. Dit reduceert de warmtevraag binnen de gemeente.

Artikel 3 Doelgroep

Subsidie kan worden aangevraagd door eigenaar-bewoners van een woning die voldoet aan de voorwaarden die hieronder zijn opgenomen:

- a. De woning voldoet aan de voorwaarden van de SPUK Lokale Aanpak Isolatie:
  - is kadastraal gelegen in de gemeente Rozendaal;
  - is slecht geïsoleerd conform de definitie in artikel 1;
- b. De woning is bewoond;
- c. De woning heeft een WOZ-waarde van maximaal € 646.000 (peiljaar 2022).

Artikel 4 Reikwijdte

De regeling is uitsluitend van toepassing op aanvragen

- a. voor het uitvoeren van één of meer isolatiemaatregelen in, aan of op het hoofdgebouw, die zijn aangebracht door een (erkend) isolatiebedrijf of door de aanvrager zelf en opgenomen zijn in de maatregelenlijst van Bijlage 1;
- b. voor het uitvoeren van isolatiemaatregelen in de periode tussen de dag na bekendmaking van deze regeling en de vervaldatum van deze regeling zoals opgenomen in artikel 15, lid 3;
- c. waarvan de isolatiemaatregelen te allen tijde aantoonbaar voldoen aan de op het moment van uitvoering geldende regels rondom NatuurVriendelijk Isoleren en de Omgevingswet.

Artikel 5 Subsidiabele activiteiten

1. Subsidie wordt verstrekt als bijdrage in de kosten voor het laten uitvoeren of zelf uitvoeren van de isolatiemaatregelen uit Bijlage 1, te weten: dakisolatie, gevelisolatie, spouwmuurisolatie, isolatie vloer/bodem, isolatie van vloer van zolder/vliering, glasisolatie en energiezuinige ventilatiemaatregelen die wordt aangebracht in samenhang met een isolatiemaatregel;
2. Activiteiten zijn alleen subsidiabel als de maatregel wordt aangebracht op een slecht geïsoleerd bouwdeel van de woning.
3. Voor de isolatiemaatregelen gelden de volgende voorwaarden:
  - a. De maatregelen voldoen aan de voorwaarden en specificaties van Bijlage 1. Deze voorwaarden zijn in lijn met de ISDE en de Lokale Aanpak Isolatie. Eventuele wijzigingen op de ISDE en de Lokale Aanpak Isolatie kunnen van invloed zijn op deze subsidie;
  - b. De materialen zijn aangeschaft na de inwerkingtreding van deze regeling en vóór de vervaldatum van deze regeling zoals opgenomen in artikel 15, lid 3.
4. De volgende kosten komen voor subsidie in aanmerking, onder de voorwaarde dat de maatregel wordt aangebracht op een slecht geïsoleerd bouwdeel:
  - a. Kosten voor het aanschaffen van nieuw isolatiemateriaal, de eventueel daarmee samenhangende nieuwe energiezuinige ventilatie en de benodigde constructie (inclusief schroeven, pluggen, etc.);
  - b. Kosten voor het aanbrengen van het isolatiemateriaal door isolatiebedrijven (arbeidskosten voor het zelf aanbrengen van het isolatiemateriaal komen niet in aanmerking voor subsidie).

Artikel 6 Maximale hoogte subsidie

1. Het maximaal aan te vragen subsidiebedrag per woning voor het laten uitvoeren door een erkend isolatiebedrijf is (inclusief btw): € 1.250,-.
2. Het maximaal aan te vragen subsidiebedrag per woning voor het zelf uitvoeren is (inclusief btw): € 1.250,-.
3. Per adres wordt éénmalig subsidie verstrekt.
4. De subsidie is niet hoger dan 100% van het aanschafbedrag voor de aangeschafte isolatiematerialen.
5. De subsidie is te combineren met andere subsidies, zoals de Investeringssubsidie Duurzaam Energie en Energiebesparing (ISDE). Daarbij mag het totaal verleende subsidiebedrag van landelijke, regionale plus gemeentelijke subsidie de totale uitvoeringskosten niet overschrijden.

Artikel 7 Subsidieplafond en verdeling

1. Het subsidieplafond voor deze regeling bedraagt € 40.000,-.
2. Het college honoreert aanvragen in volgorde van de datum van ontvangst van de aanvraag, totdat het subsidieplafond voor de subsidieregeling is bereikt.
3. Indien het subsidieplafond dreigt te worden overschreden of wordt overschreden als gevolg van het aantal volledig ingediende aanvragen dat op dezelfde dag wordt ontvangen, dan worden de aanvragen die op die dag ontvangen zijn gerangschikt op tijdstip van binnenkomst. Indien het

- subsidieplafond zou worden overschreden door volledige honorering van een aanvraag, dan wordt de betreffende aanvraag gehonoreerd tot dat plafond wordt bereikt.
4. Aanvragen worden niet meer in behandeling genomen zodra het subsidieplafond bereikt is. Niet in behandeling genomen aanvragen worden in volgorde van ontvangst op een wachtlijst gezet, zodat deze alsnog recht op subsidie krijgen op het moment dat aanvragers afzien van subsidie of als het subsidieplafond wordt verhoogd.

Artikel 8 Subsidieaanvraag

1. Een subsidieaanvraag, -verlening en -uitkering verloopt via één van deze drie routes:
  - a. *Route 1 - Maatregelen zijn uitgevoerd door een isolatiebedrijf via REL:* Eigenaar-bewoners komen via REL in contact met een erkend isolatiebedrijf. Het subsidiebedrag wordt in mindering gebracht op de factuur van het isolatiebedrijf;
  - b. *Route 2 - Maatregelen zijn uitgevoerd door een zelf geselecteerd erkend isolatiebedrijf:* Eigenaar-bewoners komen zelf in contact met een erkend isolatiebedrijf. Na uitvoering van de maatregelen dient de aanvrager een declaratieformulier bij de gemeente in. Aanvrager schiet het subsidiebedrag voor;
  - c. *Route 3 - Maatregelen zijn zelf uitgevoerd door de aanvrager (doe-het-zelf):* Na uitvoering van de maatregelen dient de aanvrager een declaratieformulier bij de gemeente in. Aanvrager schiet het subsidiebedrag voor.
2. Voor *Route 1 (isolatiebedrijf via REL)* schrijven eigenaar-bewoners zich in via een inschrijfformulier bij REL. Hiermee verlenen zij REL het mandaat om de subsidie 1-op-1 uit te laten betalen aan het uitvoerend bedrijf.
3. Voor *Route 2 (zelf geselecteerd isolatiebedrijf)* en *Route 3 (doe-het-zelf)* vragen eigenaar-bewoners subsidie aan bij de gemeente. Hiervoor maken zij gebruik van het declaratieformulier dat hiervoor ter beschikking is gesteld via de website .
4. Aanvragen voor *Route 2 (zelf geselecteerde uitvoerder)* en *Route 3 (doe-het-zelf)* worden binnen vier maanden na de uitvoering gedaan en bevatten tenminste:
  - a. contactgegevens: naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres;
  - b. kopie WOZ-waarde peiljaar 2022;
  - c. indien beschikbaar: kopie geregistreerde energielabel woning;
  - d. betaalbewijs op naam van de aanvrager (zoals een bankafschrift);
  - e. IBAN-nummer aanvrager;
  - f. ondertekening;
  - g. voor *Route 2 (zelf geselecteerd isolatiebedrijf)*:
    - gespecificeerde factuur voor de uitgevoerde subsidiabele activiteiten van een erkend isolatiebedrijf met daarop vermeld:
      - o het adres van de woning;
      - o de datum van de uitvoering van de werkzaamheden;
      - o de uitgevoerde maatregelen;
      - o het aantal vierkante meter geïsoleerde bouwdelen (oppervlakte in m²);
      - o type gebruikte isolatiematerialen, inclusief het aantal m², dikte, de isolatiewaarde en de meldcode;
      - o totale kosten uitvoering (in €) met een onderscheid in materiaalkosten en direct gerelateerde arbeidskosten voor het uitvoeren van de maatregelen en eventuele overige werkzaamheden;
      - o de factuurdatum.
    - relevante foto's waaruit duidelijk blijkt dat de werkzaamheden op de juiste manier en op het juiste adres zijn uitgevoerd, voorzien van een datum, van deze situaties:
      - o vóór het isoleren, bestaande uit minimaal één overzichtsfoto en minimaal één detailfoto van de te isoleren bouwdelen;
      - o tijdens de isolatiewerkzaamheden, bestaande uit minimaal één foto per maatregel waarop de uitvoering duidelijk in beeld is (bv. een foto waarop de installateurs de spouwmuur van de woning isoleren) en minimaal één foto per maatregel met daarop zichtbaar de naam, merk, soort, en dikte van het isolatiemateriaal;
      - o na het isoleren, bestaande uit minimaal één overzichtsfoto en minimaal één detailfoto van de geïsoleerde bouwdelen;
    - bij dak- en spouwmuurisolatie: een verklaring dat het isolatiebedrijf heeft gewerkt volgens de NVI-regels.
  - h. voor *Route 3 (doe-het-zelf)*:
    - de datum van de uitvoering van de subsidiabele activiteiten;
    - het aantal vierkante meter geïsoleerde bouwdelen (oppervlakte in m²);

- factuur of aankoopbon met het type gebruikte isolatiematerialen, inclusief het aantal m², dikte, de isolatiewaarde, meldcode en totale kosten (in €);
- relevante foto's waaruit duidelijk blijkt dat de werkzaamheden op de juiste manier en op het juiste adres zijn uitgevoerd, voorzien van een datum, van deze situaties:
  - o vóór het isoleren, bestaande uit minimaal één overzichtsfoto en minimaal één detailfoto van de te isoleren bouwdelen;
  - o tijdens de isolatiewerkzaamheden, bestaande uit minimaal één foto per maatregel waarop de uitvoering duidelijk in beeld is en minimaal één foto per maatregel met waarop de productspecificaties en de isolatiewaarde van de gebruikte isolatiematerialen duidelijk leesbaar zijn;
  - o na het isoleren, bestaande uit minimaal één overzichtsfoto en minimaal één detailfoto van de geïsoleerde bouwdelen;
- eigen verklaring van aanvrager dat men voldoet aan alle voorwaarden en verplichtingen in deze regeling.

Artikel 9 Afhandelen aanvragen

1. Alleen volledig ingevulde, gedagtekende en ondertekende aanvragen worden in behandeling genomen.
2. Aanvragen worden in volgorde van ontvangst afgehandeld, waarbij de datum van het volledig zijn van de aanvraag wordt beschouwd als de datum van ontvangst.
3. De binnenkomst van een aanvraag wordt binnen twee weken na ontvangst bevestigd.
4. Bij een onvolledige aanvraag wordt de aanvrager binnen twee weken gevraagd om de ontbrekende informatie aan te leveren.
5. De binnenkomst van de volledig ingediende aanvraag wordt zo snel mogelijk schriftelijk bevestigd, maar uiterlijk binnen 4 weken na ontvangst. Bij een onvolledige aanvraag wordt de aanvrager binnen deze periode gevraagd om de ontbrekende informatie aan te leveren.
6. Indien de aanvraag niet binnen de aangegeven termijn van vier weken is gecompleteerd, kan besloten worden om de aanvraag niet in behandeling te nemen.
7. Aanvragen worden zo snel mogelijk en uiterlijk binnen acht weken na ontvangst van de volledige aanvraag beoordeeld. Deze termijn kan éénmaal met maximaal vier weken worden verlengd. Uit overschrijding van deze termijn kan de aanvrager niet afleiden dat zijn aanvraag is of wordt gehonoreerd.
8. Het besluit wordt medegedeeld aan de aanvrager door middel van een beschikking (toewijzing of afwijzing). Bij besluit tot subsidieverlening wordt de subsidie gelijk vastgesteld.

Artikel 10 Uitbetalen subsidie

1. Het college van B & W stort de subsidie op een zakelijke beheerrekening van REL, die de verleende subsidie, na het vaststellen van het subsidiebedrag, betaalt aan het isolatiebedrijf dat via REL is geselecteerd (*Route 1*).
2. Het uitbetalen van de subsidie gebeurt als volgt:
  - a. Indien aanvrager de maatregel(en) laat uitvoeren *door een isolatiebedrijf via REL (Route 1)*, dan brengt REL het subsidiebedrag in mindering op de factuur van het isolatiebedrijf;
  - b. Indien aanvrager de maatregel(en) laat uitvoeren *door een zelf gekozen isolatiebedrijf (Route 2)*, dan vindt de betaling van het verleende subsidiebedrag door de gemeente plaats op de rekening van de aanvrager;
  - c. Indien aanvrager de maatregel(en) *zelf uitvoert (Route 3)*, dan vindt de betaling van het verleende subsidiebedrag door de gemeente plaats op de rekening van de aanvrager.
3. Het subsidiebedrag wordt binnen vier weken na het verzenden van het vaststellingsbesluit betaalbaar gesteld.

Artikel 11 Verplichtingen subsidieontvanger

1. De subsidieontvanger zorgt ervoor dat de maatregel(en) technisch uitvoerbaar is (zijn) en, indien van toepassing, dat de benodigde publiekrechtelijke vergunningen en/of privaatrechtelijke toestemmingen voor het uitvoeren van de maatregel(en) worden verkregen en dat de maatregelen volgens de regels van Natuurvriendelijk isoleren worden uitgevoerd.
2. De subsidieontvanger is verplicht mee te werken aan een controle op rechtmatig gebruik van de subsidiemiddelen of bij een vermoeden van fraudeonderzoek naar de uitgevoerde maatregelen. Deze controle kan bestaan uit een huisbezoek.

Artikel 12 Weigerings-, intrekings- en terugvorderingsgronden

1. Naast de in artikel 9 van de Algemene subsidieverordening Rozendaal 2023 genoemde weigeringsgronden, kan het college geheel of gedeeltelijk weigeren een subsidie te verlenen voor de subsidiabele activiteiten in deze regeling als:
  - a. het subsidieplafond is bereikt;
  - b. het een woning betreft die niet slecht geïsoleerd is volgens de definitie in artikel 1 van deze regeling;
  - c. de activiteiten niet afgerond zijn vóór 31 december 2027, waarbij de factuurdatum voor het uitvoeren van de maatregel(en) bepalend is;
  - d. de subsidie hoger is dan de werkelijk gemaakte kosten na aftrek van andere aangevraagde of verleende subsidies voor dezelfde subsidiabele activiteiten;
  - e. de activiteiten waarvoor subsidie is aangevraagd niet bijdragen aan de realisatie van het doel van de regeling;
  - f. de kosten voor de uitvoering van de voorzieningen waarvoor een subsidieaanvraag wordt gedaan naar het oordeel van het college niet in redelijke verhouding staan tot het beoogde resultaat;
  - g. de maatregel waarvoor subsidie wordt aangevraagd een nieuw element aan de woning toevoegt en niet dient ter vervanging van een verouderde maatregel;
  - h. de maatregel om (bouw)technische redenen niet uitvoerbaar is;
  - i. de richtlijnen voor natuurvriendelijk isoleren binnen de Wet natuurbescherming niet zijn of worden nagevolgd.
2. Onverminderd het bepaalde in art 4:48 en art. 4:49 van de Algemene wet bestuursrecht wijst het college de aanvraag af, trekt de toegekende subsidie in en/of vordert de subsidie terug, indien:
  - a. gegronde redenen bestaan om aan te nemen dat niet wordt voldaan aan de voorwaarden en verplichtingen in deze regeling; of
  - b. aanvrager onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt, wat heeft geleid of zou hebben geleid tot een onjuist besluit over de aanvraag; of
  - c. aanvrager kenbaar maakt geen gebruik meer te willen maken van de subsidie.

Artikel 13 Bevoegdheden

1. Het college van B & W is bevoegd om:
  - a. de in Bijlage 1 vermelde isolatiemaatregelen en/of voorwaarden te wijzigen;
  - b. het subsidieplafond te wijzigen en dit bekend te maken met een separaat besluit;
  - c. de subsidiabele periode te verlengen indien daar aanleiding toe is;
  - d. nadere regels voor de uitvoering van deze regeling vast te stellen.
2. Het college van B & W mandateert de volgende bevoegdheden aan REL:
  - a. het nemen van besluiten over het verlenen en vaststellen van de subsidie, met in achtneming van het bepaalde in deze regeling;
  - b. het vragen om aanvullende informatie die nodig is ter beoordeling van de aanvraag;
  - c. nadere voorwaarden te verbinden van aan het besluit tot het verlenen van subsidie;
  - d. toegekende subsidiebedrag uit te betalen;
  - e. te (laten) controleren of de gesubsidieerde maatregelen daadwerkelijk en op de juiste manier zijn uitgevoerd. Dit kan steekproefsgewijs plaatsvinden door middel van een huisbezoek.

Artikel 14 Hardheidsclausule

Het college van B & W is bevoegd om gemotiveerd af te wijken van deze regeling, indien bijzondere omstandigheden een strikte toepassing van deze regeling naar het oordeel van het college zou leiden tot een onredelijke beslissing.

Artikel 15 Slotbepalingen

1. Voor zover daarvan in deze regeling niet wordt afgeweken, geldt de Algemene subsidieverordening Rozendaal 2023.
2. Deze regeling treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking in het Gemeenteblad.
3. Deze regeling vervalt op 31 december 2027 of zoveel eerder als het beschikbare subsidieplafond is bereikt.
4. Deze regeling wordt aangehaald als 'Subsidieregeling Lokale Aanpak Woningisolatie Rozendaal 2025-2027'.

Aldus besloten door burgemeester en wethouders van de gemeente Rozendaal d.d. 11 februari 2025

de secretaris

B. Pelgrum

de voorzitter

E. Weststeijn

Bijlage 1: Maatregelenlijst isolatie

Er kan subsidie worden aangevraagd voor de isolatiemaatregelen overeenkomstig met de definities en waarden van de landelijke Investeringssubsidie Duurzame Energie en energiebesparing voor woningeigenaren (ISDE). Deze zijn te vinden op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland: www.rvo.nl/subsidies-financiering/isde/woningeigenaren.

Subsidiabele materialen

Voor de maatregelen die in aanmerking komen voor deze subsidie en de bijbehorende voorwaarden en kwaliteitscriteria worden de geldende "ISDE Meldcode lijst Isolatiematerialen" en de "ISDE Meldcode lijst Hoogrendementsglas" gehanteerd. Deze meldcode lijsten zijn te vinden op deze website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland: www.rvo.nl/subsidies-financiering/isde/isde-meldcode lijsten.

Niet subsidiabele kosten

Er kan geen subsidie worden aangevraagd voor een warmtepomp, een zonneboiler, de aansluiting op een warmtenet of een elektrische kookvoorziening; maatregelen die wel subsidiabel zijn vanuit de ISDE. Verder komen niet in aanmerking voor subsidie: kosten voor het opstellen van de subsidieaanvraag, legeskosten voor vergunningen, advieskosten, ecologisch onderzoek, de kosten voor de afwerking (zoals behang, hout, verf, gipsplaten), en kosten voor regulier onderhoud. Bij doe-het-zelf (Route 3) komen arbeidskosten, materiaalkosten van tweedehands materialen, vervoerskosten, verzendkosten en de kosten voor aanschaf/huur van gereedschap voor het zelf aanbrengen van het isolatiemateriaal ook niet in aanmerking voor subsidie.

Natuurvriendelijk isoleren (NVI)

De aanvrager is verplicht om te zorgen dat het isoleren op een natuurvriendelijke wijze gebeurt. Om dieren die in gebouwen wonen zoals vleermuizen, gierzwaluwen en mussen te beschermen zijn voor gevelisolatie van buitenaf, spouwmuurisolatie en dakisolatie van buitenaf aanvullende voorwaarden gesteld (Besluit kwaliteit leefomgeving; een besluit onder de Omgevingswet). Voor NVI gecertificeerde bedrijven zijn te vinden op www.natuurvriendelijkisoleren.nl/woningeigenaar.

Voorwaarden isolatiemaatregelen die in aanmerking komen voor subsidie

De voorwaarden voor de ISDE, zoals het minimaal te isoleren oppervlak en de isolatiewaarde, zijn te vinden op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (www.rvo.nl/subsidies-financiering/isde/woningeigenaren/isolatiemaatregelen). Voor doe-het-zelf geldt geen minimaal te isoleren oppervlakte. Aanvullende voorwaarden zijn:

	Aanvullende voorwaarden
Dakisolatie	Dakisolatie vanaf de buitenzijde moet zijn aangebracht door een (erkend) bedrijf (geen doe-het-zelf), dat handelt volgens de voorwaarden van de landelijke werkwijze "natuurvriendelijk isoleren" (NVI) óf er moet vooraf een ecologisch onderzoek zijn uitgevoerd en eventueel een omgevingsvergunning zijn aangevraagd.
Gevelisolatie	Gevelisolatie van buitenaf moet zijn aangebracht door een (erkend) bedrijf (geen doe-het-zelf), dat handelt volgens de voorwaarden van de landelijke werkwijze "natuurvriendelijk isoleren" (NVI) óf er moet vooraf een ecologisch onderzoek zijn uitgevoerd en eventueel een omgevingsvergunning zijn aangevraagd.
Spouwmuurisolatie	Spouwmuurisolatie moet zijn aangebracht door een (erkend) bedrijf (geen doe-het-zelf), dat handelt volgens de voorwaarden van de landelijke werkwijze "natuurvriendelijk isoleren" (NVI) óf er moet vooraf een ecologisch onderzoek zijn uitgevoerd en eventueel een omgevingsvergunning zijn aangevraagd.
Energiezuinige ventilatie maatregelen	- De subsidie geldt voor ventilatie die wordt aangebracht in samenhang met een isolatiemaatregel en voor een systeem dat voor de eerste keer wordt aangelegd. - De subsidie geldt voor CO₂-gestuurde ventilatie of balansventilatie met warmteterugwinning met een rendement van ten minste 80%.